

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/222774,Daniel-Kores-Podpułkownik-Henryk-Kazimierz-Swietlicki-1898-1973-Zięba.html>

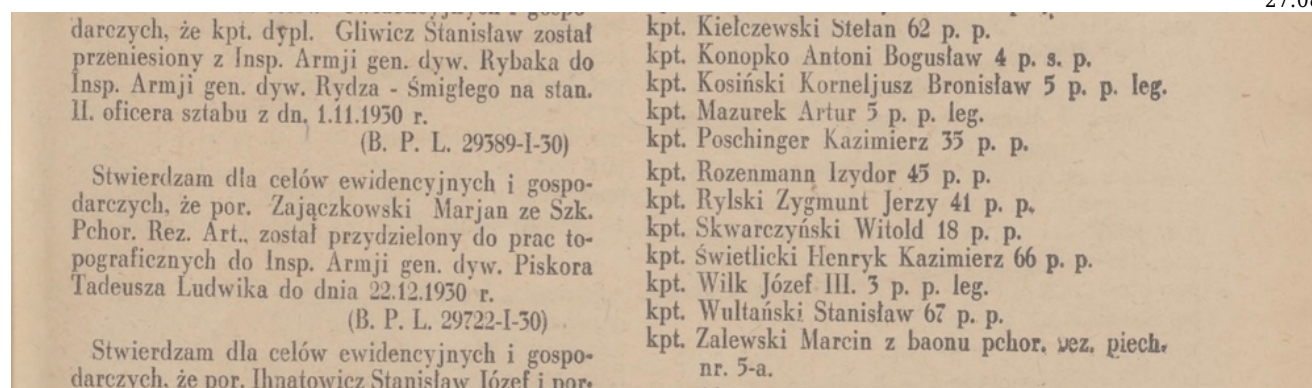
27.02.2026, 01:46

Daniel Koreś: Podpułkownik Henryk Kazimierz Świetlicki (1898-1973) „Zięba”

Legionista, żołnierz POW, uczestnik wojny z Rosją bolszewicką w latach 1919-1920, kampanii polskiej 1939 r. oraz kampanii włoskiej 2. Korpusu w latach 1943-1944.

[Polskie Siły Zbrojne poza krajem](#) [Polskie wojsko](#)

27.08

Dziennik Personalny Ministerstwa Spraw Wojskowych, nr. 1, rok XII (28 I 1931 r.)

Urodził się 27 sierpnia 1898 r. w Pabianicach; syn Józefa i Franciszki z d. Sereszyńskiej. Edukację rozpoczął w szkole powszechnej w Pabianicach (1906-1910), następnie kontynuował naukę w tamtejszym Gimnazjum Handlowym (1910-1915). Przerwał ją w maju 1915 r., gdy zgłosił się na ochotnika do Komisji Werbunkowej NKN w Pabianicach (mając zaledwie 17 lat).

W walce o niepodległość

Od najmłodszych lat był zaangażowany w działalność niepodległościową – został aktywnym członkiem OMN „Zarzewie”; od 1912 r. był członkiem zastępu skautowego, który powstał w pabianickim Gimnazjum Handlowym (zastęp ten w roku następnym rozrósł się do rozmiaru drużyny im. T. Kościuszki).

Po wybuchu I wojny światowej Świetlicki działał konspiracyjnie pod ps. „Zięba”, m.in. jako kurier roznosił bibułę w rejonie Pabianic i Łodzi. Gdy 12 października 1914 r. do Łodzi wkroczyły pierwsze pododdziały Legionów, od razu zgłosił się na ochotnika – nie został wówczas przyjęty, gdyż miał dalej działać w skautingu i prowadzić działalność wywiadowczą (być może uznano także, że jest zbyt młody – miał wówczas 16 lat). Po wycofaniu się z miasta oddziałów niemieckich w końcu października 1914 r. był poszukiwany przez Rosjan – w przypadku złapania go groziła mu nawet kara śmierci.

7 czerwca 1915 r. Świetlicki zgłosił się po raz drugi do Legionów. Komisja Werbunkowa NKN w Pabianicach skierowała go początkowo do batalionu uzupełnień nr 3 w Kęszynie pod Piotrkowem Trybunalskim. W sierpniu 1915 r. otrzymał skierowanie do formowanego 6. pp LP, (6. Kompania) w stopniu szeregowego legionisty. Przeszedł cały szlak bojowy tego pułku od września 1915 r. do lata następnego roku, gdy został ciężko ranny odłamkiem artyleryjskim w okolicy serca (nigdy mu tego odłamka nie usunięto) 5 lipca 1916 r., w czasie boju pod Kostiuchnówką.

W czasie służby w pułku awansował: na st. legionistę 27 maja 1916 r. a następnie na kaprała 27

lutego 1917 r. Przeszedł kilka kursów podoficerskich: nad Opatową, w Bałabanowiczach koło Baranowicz i kurs sierżantów sztabowych w Dęblinie. 1 lutego 1917 r. został skierowany do szkoły oficerskiej przy 6. pp LP w Zambrowie. Kurs ukończył z wynikiem pozytywnym w czerwcu 1917 r. W czasie kryzysu przysięgowego odmówił złożenia przysiężenia i 13 lipca 1917 r. został osadzony w obozie dla internowanych w Beniaminowie, a następnie w Łomży.

Z obozu został zwolniony 24 grudnia 1917 r., jako małoletni i powrócił do rodzinnych Pabianic, gdzie podjął przerwana naukę w Gimnazjum Handlowym. Równocześnie włączył się w działalność konspiracyjną w ramach POW – w październiku 1918 r. był dowódcą przez siebie zorganizowanej komp. POW (liczącej ok. 100 osób) i brał udział w rozbrajaniu Niemców na terenie Pabianic. Za walki w szeregach 6. pp LP został odznaczony trzykrotnie Krzyżem Walecznych.

W Wojsku Polskim

Świetlicki wstąpił ochotniczo do WP 11 listopada 1918 r. Dowodzony przez niego oddział pabianicki został połączony z oddziałem POW ze Zgierza i utworzył 12. komp. 28. pp „Dzieci Łódzkich”. Pułk ten w lipcu 1919 r., po połączeniu się z 13. p. strz. z 4. DStrz. gen. Lucjana Żeligowskiego, został przemianowany na 28. pp Strzelców Kaniowskich.

[Czytaj artykuł Daniela Koresia: Podpułkownik Henryk Kazimierz Świetlicki \(1898-1973\) „Zięba”](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Polskie Siły Zbrojne poza krajem, Polskie wojsko

Biografie